

ADRODDIAD AR GYFER Y CYD-BWYLLGOR

12 Tachwedd 2015

Adroddiad gan: Cyfarwyddwr Arweiniol / Cadeirydd Bwrdd Rheoli GwE

Pwnc: Trefniadau Craffu

1.0 Pwrpas yr Adroddiad

1.1 I adrodd ar drefniadau craffu arfaethedig mewn ymateb i'r argymhelliad gan Swyddfa Archwiliad Cymru bod Consortia yn "datblygu trefniadau craffu ar y cyd ar gyfer y consortia yn gyffredinol, yn ogystal â chraffu ar berfformiad awdurdodau unigol, a allai gynnwys sefydlu cydbwyllgor craffu neu waith cydgysylltiedig gan bwyllgorau craffu awdurdodau lleol."

2.0 Cefndir

2.1 Yn yr adroddiad 'sicrhau gwelliannau yn y cymorth i ysgolion trwy gonsortia addysg rhanbarthol - darlun cynnar' ym mis Mehefin 2015, daeth Swyddfa Archwilio Cymru i'r casgliad bod swyddogaethau craffu ac archwilio yn datblygu ond nid ydynt eto wedi eu sefydlu yn llawn.

2.2 Adroddir bod "pob awdurdod lleol yn gyfrifol am graffu ar y consortia rhanbarthol mewn cysylltiad â pherfformiad eu hawdurdod lleol unigol. Mae lefel y craffu rhwng awdurdodau lleol yn anghyson, a hynny o fewn pob consortiwm rhanbarthol ac yn genedlaethol. Ar y cyfan, mae'r gwaith craffu wedi digwydd ar lefel uchel, heb ganolbwyntio llawer ar wybodaeth ariannol na gwerth am arian. Gan amlaf, cynhaliwyd y gwaith ar sail ymatebol yn hytrach nag yn rhagweithiol. Fodd bynnag, mae rhai consortia rhanbarthol yn datblygu prosesau craffu cyffredin. Er enghraifft, mae ERW yn gweithio gyda Swyddogion Craffu o bob awdurdod lleol er mwyn sefydlu amserlen sy'n cynnwys cyfres o feysydd pwnc cyffredin i bob awdurdod lleol graffu arnynt, a'r data cysylltiedig y bydd y consortiwm yn ei ddarparu. Dylai hyn roi sicrwydd i bob awdurdod lleol eu bod yn craffu ar y meysydd allweddol, gan alluogi'r consortiwm i gynllunio ei ddefnydd o adnoddau'n well.

2.3 Nid oes yr un o'r rhanbarthau yn gwneud gwaith craffu ar bob consortiwm rhanbarthol yn ei gyfanrwydd. Roedd yn annhebygol bod Cadeiryddion pwyllgorau craffu'r awdurdodau lleol perthnasol wedi cyfarfod â'i gilydd. Bwriad gweithio'n rhanbarthol yw rhannu arferion gorau ar draws pob rhanbarth. Gallai craffu ar y cyd ei gwneud yn bosibl i ystyried effaith

gyffredinol gweithio'n rhanbarthol a pha un a yw perfformiad awdurdodau unigol a pherfformiad y rhanbarth cyfan yn gwella.”

- 2.4 Yn dilyn hyn, argymhellwyd bod Consortia yn “datblygu trefniadau craffu ar y cyd ar gyfer y consortia yn gyffredinol, yn ogystal â chraffu ar berfformiad awdurdodau unigol, a allai gynnwys sefydlu cydbwyllgor craffu neu waith cydgysylltiedig gan bwyllgorau craffu awdurdodau lleol.”
- 2.5 A derbyn bod gan bob Awdurdod Lleol gyfrifoldeb statudol clir am sicrhau gwelliant ysgol, mae'n bwysig bod atebolrwydd clir am hyn o fewn bob Awdurdod. Mae rôl allweddol i swyddogaethau craffu ym mhob Awdurdod o ran diogelu hawl plant a phobl ifanc i ddysgu a bod y ddarpariaeth yn lleol yn cynnig gwerth am arian. Prif Swyddogion Addysg unigol yw'r swyddogion allweddol sy'n atebol i'r awdurdod lleol am gyfrifoldebau gwella ysgolion a gallant gynrychioli gwaith GwE yn eu rôl fel aelodau o Bwyllgor Rheoli GwE. Fodd bynnag, gall aelodau o dimau arwain GwE eu cefnogi hefyd fel bo'n briodol gydag adroddiadau generig neu thematig ble mae gofyn am gyfraniad allweddol i ddatblygu arfer.
- 2.6 Mae lle i ragor o ddysgu ar y cyd ac i ddatblygiadau arloesol ar draws y rhanbarth trwy fwy o gyd-drefnu a rhannu rhaglenni gwaith craffu a deilliannau thematig.
- 2.7 Mae'r adroddiad yn canolbwyntio ar yr elfennau lle mae'r newidiadau pennaf wedi bod. Mae'r newidiadau wedi eu hamlygu mewn coch.

3.0 Model

Adroddiadau enghreifftiol i'w hystyried ym mlaengynllun gwaith pob Awdurdod (gyda deilliannau a dysgu i'w rhannu ar draws pob Awdurdod).

Hydref	Gwanwyn	Haf
Dysgu o Ymyriadau Gwella Ysgolion	Deilliannau Dysgwyr (yn cynnwys Presenoldeb a Gwaharddiadau)	Cynllun Gwella Lleol
	Hunanarfarniad o Wasanaethau Plant a Phobl Ifanc yr Awdurdod Addysg Lleol (LAESCYP)	
	Hunanarfarniad o GwE	
	Dogfen Comisiynu ALI Unigol ar gyfer GwE	

Meysydd gwaith ar gyfer craffu wedi'u hadnabod gan swyddogaeth graffu Awdurdod unigol (gyda deilliannau a dysgu i'w rhannu ar draws pob Awdurdod):

- Gwaith Partneriaid Cynorthwyol GwE;
- Rhaglenni Datblygu GwE;
- Y gefnogaeth a'r her a gynigir i ysgolion melyngoch/coch/proses/effaith;
- Cyllideb/rheoli risg y gwasanaeth;
- Model newydd o weithio; a
- Gweithredu ysgolion arloesi

4 Argymhelliad:

Bod Bwrdd Rheoli GwE a'r Tîm Rheoli yn gweithio gyda'r pwyllgorau craffu awdurdod lleol perthnasol i weithredu rhaglen waith gydgysylltiedig mewn perthynas â gwella ysgolion.

5.0 Goblygiadau ariannol

5.1 Nid oes unrhyw oblygiadau ariannol yn codi o'r adroddiad hwn.

6.0 Effaith o ran cydraddoldeb

Nid oes unrhyw effaith newydd o ran cydraddoldeb yn codi o'r adroddiad hwn.

7.0 Goblygiadau Personél

7.1 Nid oes unrhyw oblygiadau newydd o ran personél yn codi o'r adroddiad hwn.

8.0 Ymgynghori a wnaed

8.1 Ymgynghorwyd â Bwrdd Rheoli GwE yn ystod datblygu'r ddogfen.

BARN Y SWYDDOGION STATUDOL

Y Swyddog Monitro:

Mae'r adroddiad yn argymhell sefydlu trefniadau craffu ffurfiol gydag awdurdodau unigol er mwyn darparu trosolwg o berfformiad y gwasanaeth. Wrth ddatblygu trefniadau o'r fath, mae'n bwysig hefyd sefydlu dulliau o adrodd am gasgliadau pwyllgorau craffu unigol. Dylai hyn gynorthwyo a chefnogi'r Cyd-bwyllgor a'r Swyddogion yn eu rôl o arwain a chyfrannu tuag at reoli'r gwasanaeth a'u trosolwg eu hunain o berfformiad GwE.

Y Swyddog Cyllid Statudol:

Er bydd y trefniadau craffu newydd yn golygu gwaith ychwanegol, deallaf bwriedir cyflawni'r trefniadau rheiny o fewn yr adnoddau cyfredol.